

ATMINTINĖ IŠKABŲ (VIEŠŲJŲ UŽRAŠŲ) SAVININKAMS

Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo (Žin., 1995, Nr. 15-344) 2, 17 straipsniai sako, kad Lietuvos Respublikos valstybinė kalba yra lietuvių kalba ir Lietuvos Respublikos viešieji užrašai yra tik valstybine kalba. Valstybinė kalba privaloma visų Lietuvos Respublikos įmonių, įstaigų ir organizacijų antspauduose, spauduose, dokumentų blankuose, iškabose, tarnybinių patalpų ir kituose užrašuose, Lietuvos gaminių ir paslaugų pavadinimuose bei aprašuose.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 1.20 straipsnio 2 dalis sako, kad Lietuvos Respublikoje įregistruoto juridinio asmens ar kitos organizacijos pavadinimas ginamas pagal Lietuvos Respublikos teisę.

Mažmeninės prekybos taisyklių (Žin., 1995, Nr. 98-2194) 4 punktą sako, kad įmonės pavadinimas nurodomas iškaboje. Matomoje vietoje, prie įėjimo į įmonę, nurodomas jos darbo laikas. Visi užrašai turi būti valstybine kalba.

Viešosios garsinės informacijos ir viešųjų užrašų laikinųjų taisyklių (Žin., 1995, Nr. 40-1224, 1997 11 20 redakcija) 2 ir 6 punktai nustato, kad viešieji užrašai turi būti teisiškai pagrįsti (registruoti arba pateikti su valstybės ar savivaldos institucijų leidimu). Iškaboje vardas pateikiamas pagal registravimo liudijimą (visas arba taisyklingai sutrumpintas).

Viešbučiuose, bankuose, tarptautinio transporto, turizmo firmose rašytinė informacija (ne iškabos!), susijusi su užsieniečių aptarnavimu, greta valstybinės kalbos gali būti skelbiama tradicinėmis tarptautinio bendravimo kalbomis, tačiau jų formatas negali būti didesnis negu užrašų valstybine kalba.

Jei įstaigos ar įmonės (ypač aptarnavimo, paslaugų srities) turi registruotus firmų, prekių ar paslaugų ženklus, tai jų iškaboje (Lietuvos vartotojui, turinčiam teisę gauti reikiamą informaciją valstybine kalba) turi būti nurodyta tiesioginės reikšmės žodis, keli žodžiai (parduotuvė, kavinė, restoranas, viešbutis, biuras, valiutos keitykla, grožio salonas) arba prekių/paslaugų rūšių bendriniai žodžiai (maisto prekės, lietuviška avalynė, raštinės reikmenys, viskas sodininkams, techninė priežiūra, įgaliotasis atstovas, platintojas, verslo paslaugos, bankinės konsultacijos ir t. t.).

Jei plakatuose, gatvių, keleivinio transporto stotelių skyduose, prekyliuose ir kitur registruoti užsienio firmų, prekių ar paslaugų ženklai kartu teikiami su tekstu (šūkais) kitomis kalbomis, tai jie (kaip rašytinė informacija – viešieji užrašai) turi atitikti Valstybinės kalbos įstatymą ir turi būti verčiami.

Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso (Žin., 1994, Nr. 58-1132; 1995, Nr. 43-1045; 2000, Nr. 22-549) 911 straipsnis nustato, jog valstybinės kalbos nevertojimas įmonių, įstaigų ir organizacijų antspauduose, spauduose, blankuose, iškabose, tarnybinių patalpų ir kituose užrašuose – užtraukia baudą įmonių, įstaigų, organizacijų vadovams (...).